

8. SINIF

TÜRKÇE

BECERİ TEMELLİ YENİ NESİL SORU BANKASI

KONU TESTLERİ

*Her konu için ayrı ayrı
testler konunun pekiştirilmesini
sağlar.*

VİDEO ÇÖZÜM İÇİN
KAREKODU OKUTUNUZ.

KONU DEĞERLENDİRME SINAVI

*Sınav sistemine uygun soru sayısı ve
8. sınıf kazanımları dikkate alınarak
hazırlanan sınavlardır.*

BİLHAN UĞURLU

HARUN GÜNDOĞDU

PINAR KISACIK

AHMET KOÇ

ADNAN ŞAHİN

KADİR UZUN

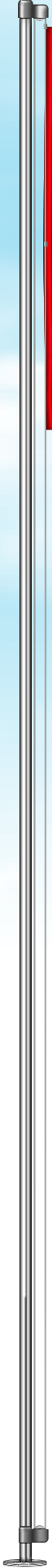
EMRAH TURGUT

İBRAHİM ÇELİK

BURAK KESKİN

FATMA CANSEL SUNGUR

ABDULKADİR UÇKAN

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır atanı;
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar -ki şehâdetleri dînin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım;
Her cerîhamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

MEHMET AKİF ERSOY

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Abdulhamit EMEKLİ

YAZARLAR

Harun GÜNDOĞDU
Bilhan UĞURLU
Abdulkadir UÇKAN

EDİTÖR

Hülya BODUKCU - Kazım EMEKLİ

DİZGİ – GRAFİK

Ramazan ATAĞ

İLETİŞİM

mozaikyayinlari@gmail.com
Mozaik Yayınları
mozaikyayinlari

BASIM YERİ

Copyright©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun bu kitabın tamamının ya da bir kısmının kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

MT0624-B1

ISBN: 978 – 605 – 69527 – 2 – 2

Sevgili Öğrenciler

Eğitim modelinin güncellendiği; biyolojik, dijital ve fiziksel çağa doğru ilerlediğimiz bu süreçte sınavların amaç değil araç olarak yapılandırılması söz konusu. Bu kapsamda “Liselere Giriş” ve diğer sınavlarda sizlerden sadece soru çözmeniz değil; günlük hayatla ilişkilendirme, problem çözme, sorgulama, analiz etme gibi üst düzey bilişsel becerileri kullanmanız istenmektedir.

Mozaik Yayınları olarak deneyimli ve fenomen kadromuzla soru bankalarımızı hazırlarken üst düzey bilişsel becerilerinizi geliştiren metin, tablo, grafik ve görsel anlama soruları merkezine alan bir yaklaşımı benimsedik. Bu doğrultuda kitabımızı tamamen kazanımlara uygun ve basitten karmaşığa doğru hazırladık.

Mozaik Yayınları Soru Bankamızda **Kazanım Testleri** ve **KDS (Konu Değerlendirme Sınavı)** yer almaktadır.

Kazanım Testlerimiz Milli Eğitim Bakanlığı programında yer alan kazanımların tamamını karşılayan, farklı çeşitlilikle ve yeteri kadar soru içeren bölümlümüzdür. Bu bölümdeki temel amaç; her bir kazanımı temel düzeyden üst düzeye doğru hiyerarşik biçimde kavratmaktır.

KDS (Konu Değerlendirme Sınavı) ise konu testlerinde özümlediğiniz kavram ve kazanımların iç içe geçtiği, birlikte analiz edildiği bölümdür. Bu bölümde; birden fazla kazanımın üst düzeyde daha bütüncül bir anlayışla harmanlandığı, LGS ve MEB örnek sorularıyla birebir uyumlu hâle getirildiği sorular bulunmaktadır. Bölümün temel amacı tüm kazanımların eksiksiz ve bir bütün olarak pekiştirilmesidir.

Bu eserimizde öncelikle deneyimli yazarlarımıza, ayrıca kitabımıza soruları ile katkı sağlayan **Abdullah ŞAHİN, Nurayet KARAKURT, Hürriyet YUNT, Nazife ATEŞ, Adnan ŞAHİN, Ahmet KOÇ, Neslihan KARA, Uğur KAHRAMAN, Duygu GÜÇLÜ, Ufuk AŞIK, Bahar CİRİTCİOĞLU'na** ve kitabımızın kontrol sürecinde desteğini esirgemeyen **Muhammed DUMAN ve Alper DAĞ'a** ayrı ayrı teşekkür ederiz.

Kitabımızın öğretmenlerimizin değerli emeklerine bir destek, öğrencilerimizin değerli çalışmalarına bir kaynak olması umuduyla ...

Abdulhamit EMEKLİ

Mozaik Yayınları Koordinatörü

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

☞ FİİLİMSİLER

İsim-Fiil	7
Sıfat-Fiil	9
Zarf-Fiil	11
Konu Değerlendirme Sınavı	13
☞ SÖZCÜKTE ANLAM	
Sözcükte Anlam Özellikleri	19
Sözcükler Arası Anlam İlişkileri	25
Söz Öbekleri	31
Konu Değerlendirme Sınavı	35

2. BÖLÜM

☞ CÜMLEDE ANLAM

Anlatımına Göre Cümleler	43
Cümlede Anlam İlişkileri	45
Cümlede Kavramlar ve Duygular	49
Cümle Yorumlama	53
Konu Değerlendirme Sınavı	57

☞ ATASÖZLERİ VE DEYİMLER

Atasözü	63
Deyimler	65
Konu Değerlendirme Sınavı	67

3. BÖLÜM

☞ PARAGRAF

Ana Fikir	75
Konu-Başlık	79
Yardımcı Düşünce	81
Paragrafta Yapı	85
Metin Karşılaştırma	89
Konu Değerlendirme Sınavı	93

☞ PARAGRAFTA ANLATIM

Anlatım Teknikleri	99
Düşünceyi Geliştirme Yolları	103
Konu Değerlendirme Sınavı	107

☞ GÖRSEL YORUMLAMA VE GRAFİK OKUMA

Görsel Yorumlama ve Grafik Okuma	113
Konu Değerlendirme Sınavı	131

☞ SÖZEL YETENEK VE AKIL YÜRÜTME

Sözel Yetenek	147
Konu Değerlendirme Sınavı	157

4. BÖLÜM

☞ METİN TÜRÜ

Metin Türü	169
Konu Değerlendirme Sınavı	173

☞ SÖZ SANATLARI

Söz Sanatları	181
Konu Değerlendirme Sınavı	185

5. BÖLÜM

☞ CÜMLENİN ÖGELERİ

Cümlelerin Temel Ögeleri	191
Cümlelerin Yardımcı Ögeleri	193
Cümlede Vurgu	195
Konu Değerlendirme Sınavı	197

☞ FİLDE ÇATI

Nesne - Yüklem İlişkisi	201
Özne - Yüklem İlişkisi	205
Konu Değerlendirme Sınavı	209

☞ CÜMLE TÜRLERİ

Yüklem Türüne Göre Cümleler	213
Yüklem Yerine Göre Cümleler	215
Anlamlarına Göre Cümleler	217
Yapısına Göre Cümleler	219
Konu Değerlendirme Sınavı	221

☞ ANLATIM BOZUKLUĞU

Anlatım Bozukluğu	225
Konu Değerlendirme Sınavı	229

6. BÖLÜM

☞ YAZIM KURALLARI VE NOKTALAMA İŞARETLERİ

Büyük Harflerin, Sayıların, Birleşik Harflerin Yazımı	235
Bazı Kelime ve Eklerin Yazımı	237
Yazımı Karıştırılan Sözcükler	239
Noktalama İşaretleri	241
Konu Değerlendirme Sınavı	247

YANIT ANAHTARI

Yanıt Anahtarı	253
----------------------	-----

1. BÖLÜM

☞ FİİLİMSİLER

- ✓ İsim-Fiil
- ✓ Sıfat-Fiil
- ✓ Zarf-Fiil

☞ SÖZCÜKTE ANLAM

- ✓ Sözcükte Anlam Özellikleri
- ✓ Sözcükler Arası Anlam İlişkileri
- ✓ Söz Öbekleri

1. BÖLÜM 13 AŞAMADA TAMAMLANIYOR.

1. Aşama

2. Aşama

3. Aşama

6. Aşama

5. Aşama

4. Aşama

7. Aşama

8. Aşama

9. Aşama

12. Aşama

11. Aşama

10. Aşama

13. Aşama

ABC

TEST

1

FiİlİMSİLER

İsim-Fiil

1. Fiillere getirilen birtakım eklerle fiilimsiler oluşturulur. Bu sözcükler fiil anlamı taşımasına rağmen cümlede isim, sıfat ya da zarf görevinde kullanılır. “Üç yıldır burada çalışıyorum.” cümlesinde “çalışıyorum” sözcüğü fiil göreviyle kullanılmıştır. “Bu akşam çalışmaya başlayacağım.” cümlesindeki “çalışmaya” sözcüğü ise fiilimsi göreviyle kullanılmıştır.

Bu bilgilere göre,

Türkçe en geniş coğrafya parçasında konuşuluyor, diyoruz çünkü bugün artık Türk dili sadece Anadolu’da ve Balkanlarda de-

ğil, sadece Türkistan’da ve Sibiry’a’da değil; çalışmak amacıyla Avrupa’ya, Amerika’ya, Avustralya’ya giden vatandaşlarımız

sayesinde dünyanın dört bucağında biliniyor.

metnindeki altı çizili sözcüklerin türü aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I.	II.	III.	IV.
A)	Fiilimsi	Fiilimsi	İsim	Fiilimsi
B)	Fiilimsi	Fiil	Fiil	Fiilimsi
C)	Fiil	Fiil	İsim	Fiil
D)	Fiil	Fiilimsi	İsim	Fiil

Mozaik

Yayınları

2.

“Eve erken gelir.” cümlesinde “gelir” sözcüğü “çekimli fiil”dir ve cümlede yüklemidir. “Ankara’ya geliş erte- lenmiş.” cümlesinde ise “geliş” sözcüğü fiil anlamını korumakla birlikte isim görevinde olduğu için “isim- fiil”dir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil kullanılmıştır?

- A) İnsana ve aile kurumuna yeterli önem verilmediği takdirde çeşitli sorunlar yaşanır.
- B) Bireyleri her açıdan donanımlı yetiştirmek ve aileyi en temel kurum kabul etmek gerekir.
- C) Ağzımızdan çıkan her sesin, sözün sahibi ve sorumlusu doğrudan biziz.
- D) Sesimizin tonu, tınısı, şiddeti, alçaklığı ve yüksekliği kişiliğimizi ele verir.
3. (I) Çocukları tehlikelere karşı ikaz etmek, anne ve babanın görevidir. (II) Ancak bunda aşırıya kaçmak, çocuğu korkak ve güvensiz yapar. (III) Dikkatli olmalı, bu uyarılarda gereği kadar konuşup çocuklara çok yüklenilmemelidir. (IV) Bunun yanında, çocukların birbirlerini korkutmalarına da asla müsaade edilmemelidir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı türde bir fiilimsi bulunmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV

4.

Gözümde bir damla su deniz olup taşıyor
Çöllerde kalmış gibi yanıyor, yaniyorum
Bütün gemicilerin ruhu bende yaşıyor
Başımdaki gökleri bir deniz sanıyorum

Nasıl yaşayacağım ey deniz senden uzak
Yanıp sönüyor gözlerimde fenerin
Uyuyor mu limanda her gece sallanarak
Altından çivilerle çakılmış gemilerin?

Bu dizelerde aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) İsim-fiil B) Sıfat-fiil
C) Zarf-fiil D) Çekimli fiil

5.

Gurbet Hikâyeleri, Refik Halit Karay’ın Memleket Hikâyeleri’nin bir devamı niteliğindedir. Memleket Hikâyeleri’nde memleket edebiyatını işleyen yazar, Gurbet Hikâyeleri’nde memleket hasretini somutlaştırmıştır. Yabancılar arasında yaşarken edinilen yabancılaşma ve yalnızlık duygusu, ana dili kullanma hasreti bu hikâyelerin temel konusunu oluşturur.

Bu metinde kaç isim-fiil kullanılmıştır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

6.

Fiilimsiler isim soylu sözcükler olmakla birlikte ek-eylem olarak cümlede yüklem görevini de üstlenebilirler.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi, yüklem görevinde kullanılmamıştır?

- A) Hayatta en önem verdiğim şey kitap okumaktır.
- B) En iyi dost, her kötü gününde sana elini bıkmadan uzatandır.
- C) Beni toplantıda bu duruma sokan şey, senin üzücü konuşmandı.
- D) Bana hiçbir zaman doğruyu söylememiş.

7.

- İsim-fiiller, fiil kök veya gövdelerine getirilen “-ma, -ış, -mak” ekleriyle yapılır.
- İsim-fiil eki olan “-ma, -me” ile olumsuzluk eki olan “-ma, -me” karıştırılmamalıdır.
- İsim-fiillerin olumsuz şekilleri “-ma, -me” ekiyle yapılır.
- Olumsuzluk eki, sözcükte fiilimsi eklerinden önce gelir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil bulunmamaktadır?

- A) Yanımıza geleceğini söylediği hâlde gelmemesine çok şaşırdık.
- B) Yaptığımız etkinliklere katılmamak için yeni bahaneler üretiyor.
- C) Yaşına uygun olmayan kitaplar okumamalıdır.
- D) Pazarcının elmaları seçtirmemesine sinirlenip poşeti bıraktı.

8.

- I. Annem geldiğinde ona en sevdiğim yemekleri yaptıracağım.
- II. Senin tavsiyenle bu kitabı okumaya başladım.
- III. Çakmak bozulunca odunları kibritle tutuşturduk.
- IV. Yağmurlar başlamadan önce yıpranan çatıyı onarmalıdır.

Numaralanmış cümlelerle ilgili verilen bilgilerin hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) I. cümlede zaman anlamı verecek bir zarf-fiil kullanılmıştır.
- B) II. cümlede “okumaya” sözcüğü isim-fiildir.
- C) III. cümlede isim-fiil eki alan bir sözcük, kalıcı isme dönüşmüştür.
- D) IV. cümlede bütün fiilimsi türleri örneklenmiştir.

9.

Bazı sözcükler, isim - fiil eklerini almasına rağmen zamanla kalıplaşarak fiilimsi olma özelliğini yitirmiştir. Bu sözcüklere “kalıcı isim” denilmektedir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kalıcı isim” kullanılmıştır?

- A) Misafirlerin gelmesiyle sofralar hazırlanmaya başlandı.
- B) Sofraların vazgeçilmez yemeklerinden birisi sarmadır.
- C) Bu düşüncelere ulaşmak için fazla zorlanmıyordu.
- D) Artık güneş de biraz daha fazla ısı vermeye başlamıştı.

10.

İsim-fiiller, dilimizde bazen bir varlığın veya kavramın kalıcı adı olma eğilimi göstermektedir. Bu kelimeler, fiil kök veya gövdelerine getirilen isim-fiil ekleriyle yapımlarına karşın, zamanla fiilimsi özelliklerini kaybederek kalıcı isme dönüşmektedir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde kalıcı isim örneklenmemiştir?

- A) Görüşünüze saygı duyuyorum ancak bu konuda sizinle aynı fikirde değilim.
- B) Hasta ile ilgili bilgileri aşağı kattaki danışmadan öğrenebilirsiniz.
- C) Dün gece etkili olan sağanak yağış nedeniyle evlerin giriş katını su bastı.
- D) Geçen seneden kalmış tohumları ekmek, babamın fikriydi.

ABC

TEST

2

Fiilimsiler

Sıfat-Fiil

1.

“Yarın müzeler gezilecek.” cümlesinde “gezilecek” sözcüğü “çekimli fiil”dir ve cümlenin yüklemidir. “Adana’da gezilecek yerler var.” cümlesinde ise “gezilecek” sözcüğü fiil anlamını korumakla birlikte sıfat görevinde olduğu için “sıfat-fiil”dir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat-fiil kullanılmıştır?

- A) Osman, okul bahçesinde fıkra anlatırken hepimiz kahkahalarla gülüyorduk.
- B) Öğretmenimiz, toplantıdan beş dakika sonra asık bir suratla sınıfa girdi.
- C) Yaşar, sana vicdan azabı çektiren bir olay geçti mi başından?
- D) Konuşma yapmadan hemen önce, her zamanki gibi, bardağından bir yudum su içti.

2.

Dil, bir memleketin içinden geçen akarsu gibidir. Bir yandan o yere hayat verir, diğer yandan da yerdeki derelerden, çaylardan beslenerek tüm insanlığın ortak ürünü olan medeniyet deryasına ulaşır. Diline gereken önemi vermeyen toplumlar kültürlerini kaybettikleri gibi kültürüne sahip olmayanların da dillerini dinamik tutma seçenekleri ortadan kalkar.

Bu metinde kaç fiilimsi kullanılmıştır?

- A) 5
- B) 6
- C) 7
- D) 8

3.

- I. Kar, her yeri bembeyaz yapmış.
- II. Kargoyu gönderdiğini bana yeni söyledi.
- III. Çardağın her tarafını asmalar bürümüş

Bu cümlelerde altı çizili sözcüklerle ilgili verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

	I	II	III
A)	Fiilimsi	Kalıcı İsim	Çekimli Fiil
B)	Çekimli Fiil	Kalıcı İsim	Fiilimsi
C)	Kalıcı İsim	Fiilimsi	Çekimli Fiil
D)	Çekimli Fiil	Fiilimsi	Kalıcı İsim

4.

Aşağıda fiilimsiler ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir:

- Fiilimsiler, fiil kök veya gövdelerinden türetilir.
- Fiilimsiler, fiil gibi çekimlenemez, yani kip ve kişi eklerini alamaz.
- Cümlede isim, sıfat ve zarf görevinde kullanılır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

- A) Kalbini kırmamak için çok dikkatli konuşuyorum.
- B) Tehlike anında karşıdaki çıkış kapısını kullanacaksınız.
- C) Bu konuyu yeterince öğrendiğinizi düşünüyorum.
- D) Bu konudaki görüşünüzü merak etmeye başladım.

5.

Sabahları uyku sersemliğiyle illaki bir yere çarpardı. Hayatı boyunca böyle olmuştu, anlaşılan böyle de olacaktı. Daha çocukken belliydi sakar olacağı. Tepsiyi düşürür, bardağı kırar, sobayı yakmaya niyetliyken elini yakardı.

Aşağıdakilerin hangisinde bu metindeki fiilimsi türlerinin özdeşi kullanılmıştır?

- A) Gemileri karadan yürütmek nereden gelmişti aklına? Birdenbire derste bunu düşündü. Geçmiş, ne muazzam anlara sahne olmuştu.
- B) Sonsuz bir güven içinde bakıyordu öğrencilerine. Bir gün hepsinin ülkenin dört bir yanında çiçek açacağına inanıyordu.
- C) Yetkililer, yeni bilimsel araştırmalar sonucunda kanseri yenmenin çok daha kolay uygulanabilir bir tedavisinin keşfedildiğini açıkladı.
- D) “Kahramanın birdenbire romandan çıkarılmasına izin verince olaylar başka yöne evrildi.” dedi yazar.

6.

Sıfat - fiiller, fiillere eklenen “-an, -ası, -mez, -ar, -dik, -ecek, -miş” ekleriyle türetilir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat-fiil yoktur?

- A) Kadın, yıkanacak kıyafetleri çamaşır makinesine koymuştu.
- B) Orkun’un şiir okuyuşuna sınıftaki herkes hayran kaldı.
- C) Beşiktaş, yeni aldığı oyuncularla sezona iddialı bir giriş yaptı.
- D) Bu kitap, zamanı iyi kullanmak isteyen insanlar için yazıldı.

7.

- I. İletişim durumlarında karşısındakinin gösterdiği dış dünyayı görürüz.
- II. Gösterilen o sosyal yüzün arkasında gerçekte bir öznel iç dünya vardır.
- III. Gösterdiğimiz yüzler, içinde bulunduğumuz sosyallığe uygun yüzlerdir.
- IV. Birisi bizi çok sarsan bir kötülük yapınca onunla bir daha görüşmeyiz.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat-fiil dışında bir fiilimsiye de yer verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

8.

Sıfat-fiiller cümlede her zaman sıfat olarak kullanılmaz. Sıfat-fiillerden sonra gelen isim düşerse o fiilimsi isimleşerek “adlaşmış sıfat-fiil” görevinde kullanılır. Örneğin “Düğünde tanıdık insanlarla karşılaştık.” cümlesindeki “insanlarla” sözcüğü düşerse cümle, “Düğünde tanıdıklarla karşılaştık.” biçiminde ifade edilir ve “tanıdıklarla” sözcüğü adlaşmış sıfat-fiil görevinde olur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu durumu örnekleyen bir kullanım vardır?

- A) Bu kırtasyeden alınacak bir şey varsa hemen al da gidelim.
- B) Okuyan insanlar, gezenlere göre daha bilgilidir.
- C) Sevdiği kişileri bir gün bile ihmal etmemiştir.
- D) Dışarıda bas bas bağırان adam sen miydin?

9.

İyi bir anlatıcının mutlaka bir amacı vardır. Hiç kimse boşu boşuna konuşmak ve yazmak istemez. O hâlde anlatımın anlaşılması temel şarttır. Bunun gerçekleşebilmesi ise sözlerin duru ve açık olmasına bağlıdır. Anlatıcının sözlerinin zihnimize pürüzsüz bir biçimde ulaşması da duruluğun özelliklerindendir. Hiç kimse anlatıcıyı dinlerken bulmaca çözmek zorunda kalmayı istemez. Duru bir anlatım, sözün anlamının kolay kavranmasını sağlar.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sıfat-fiil B) İsim-fiil
- C) Zarf-fiil D) Çekimli fiil

10.

Ufukta solarken kızıl çiçekler,
Ürperen dallarda ölürken rüzgâr
Dedim ki: -Gidenler dönmeyecekler,
İçimde bu akşam garip bir his var.

Bu dizelerdeki cümleler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. dizedeki “solarken” sözcüğü zarf-fiildir.
- B) II. dizedeki “ürperen” ve “ölürken” fiilimsileri türce özdeştir.
- C) III. dizedeki sıfat-fiil adlaşmıştır.
- D) IV. dizede fiilimsi yoktur.

11.

Sahip olduğunuz güzellikleri düşünmek için biraz zaman ayırın. Siz istediğiniz hiçbir şeyi elde edemediğinizi düşünseniz bile, sizin için özel ve değerli olan bir şeyler mutlaka vardır.

Bu metindeki sözcüklerle ilgili,

- I. “olduğunuz” sözcüğü “-dik” ekiyle türetilmiş bir sıfat-fiildir.
- II. “düşünmek” sözcüğü sıfat-fiildir.
- III. “istediğiniz” ve “edemediğinizi” sözcükleri sıfat-fiildir.
- IV. “olan” sözcüğü “-an” ekiyle türetilmiş bir sıfat-fiildir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I, II ve III B) I, II ve IV
- C) I, III ve IV D) II, III ve IV

ABC

TEST

3

FiİLİMSİLER

Zarf-Fiil

1. Aşağıda zarf-fiiller hakkında bilgi verilmiştir:

- Fiil kök ve gövdelerine “-ken, -madan, -ip, -arak, -dıkça, -ınca, -meksizin, -ken, -diğinde” ekleri getirilerek türetilir.
- Zarf-fiiller çekim eklerini alabilir.
- “-ma, -me” ekleriyle olumsuz yapılabılır.

Buna göre,

- En güzel günlerimizi çocukken yaşadığımızı çok geç fark ettik.
- Çocuklar, parkta bir sağa bir sola koşarak oyun oynuyorlardı.
- Ambulansın sesi duyulunca araçlar yolun kenarına çekildi.
- Öğrenciler, tatil günlerinde dur durak bilmeksizin soru çözdü.

cümlelerindeki altı çizili sözcüklerin hangisinde zarf-fiil yanlış gösterilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

3.

Zarf-fiiller cümleye durum ve zaman anlamı katabilir:

Bu kötü dağ yolunda bata çıka ilerliyoruz.

(Durum anlamı)

Futbol oynarken ağır bir sakatlık geçirdim.

(Zaman anlamı)

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf-fiil cümleye zaman anlamı katmıştır?

- Annemin yemeklerinden doyasıya yiyorum.
- Sınavımı bitirir bitirmez seni arayacağım.
- Yolda kimseyle konuşmadan eve gideceksin.
- Okuldan çıkan çocuklar konuşa konuşa evlerine gidiyordu.

4.

Bu olaylar yaşanırken ben mışıl mışıl uyuyordum.

Bu cümledeki fiilimsinin türce özdeşi aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- Misafirlerin ağırlandığı yerlere özen gösterilir.
- Sorumluluk almak, duygusal olgunluğun göstergesidir.
- Sahilde yürüyen bu iki kişi arasında iletişim vardı.
- Saat on ikiye gelmeden şirketteki işleri bitirmeliydim.

2. Serpilmeye başladı yağmur ince ince

Son yokuş noktasından düzlüğe indiğimiz anda

Bu iki dizenin zarf-fiille doğru biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- Son yokuş noktasından düzlüğe indiğimiz anda yağmur ince ince serpilmeye başladı.
- Yağmurun ince ince serpilmeye başlamasıyla son yokuş noktasından düzlüğe indik.
- İnce ince serpilmeye başlayan yağmurla birlikte son yokuş düzlüğüne indik.
- Son yokuş noktasından düzlüğe inince yağmur ince ince serpilmeye başladı.

5.

Fiillerden türeyen ve yüklemde bildirilen işin zamanını, yapılış biçimini, sebebini veya amacını gösteren eklerle zarf fiil denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde zarf-fiil yoktur?

- Çocuklar güle oynaya evlerine döndüler.
- Sabah uyanır uyanmaz gözleri telefonu aradı.
- Savaşlarda her iki taraf da birçok kayıp veriyor.
- Bütün yaz kuzenlerimle doyasıya eğlendik.

6. (I) Kaybolmaya yüz tutan “keçecilik” mesleği ve onun bilinmeyen hikâyesini, elektrikli süpürgeci icat edildiği günden bugüne geçirdiği aşamaları ve ilk günlerden başlayarak dağcılık sporunu anlattık. (II) Etrafınıza bakınca görebileceğiniz öyle değişik canlılarla dolu ki bu dünya. (III) Ve biz ne kadar şanslıyız; bu canlılardan çoğuna ülkemizde rastlamak mümkün. (IV) Şapkalı mantarlar ve denizyıldızları da işte bu farklı canlı türlerinden birkaçı...

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangilerinde zarf-fiil vardır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

7.

- Zarf-fiil eki olan “-ken” diğer fiilimsi eklerinden ayrı olarak kesinlikle çekimli bir fiile gelir.
- Ayrıca dilimizde “-ken” eki alan her sözcük zarf-fiil değildir.

Buna göre aşağıda altı çizili sözcüklerden hangisi zarf-fiil değildir?

- A) İnsanoğlu eski günleri yalnızken daha çok düşünüyor.
B) Elindeki poşetler koşarken yırtılınca domatesler sağa sola dağıldı.
C) İstanbul’a kadar gitmişken teyzemlere de uğrayayım.
D) Sözlerini açık açık söylerken biz sessiz şekilde onu dinliyorduk.

8. Sanırım 1992’deydi. Bir gün Cağaloğlu’nda bir kitapçıya girerek çocukların üzerinde evde uygulamaya çalıştığım şeyleri birkaç cümleyle özetleyip, “Çocuk yetiştirme üzerine, şu şu özelliklere sahip bir kitap var mı?” demiştim. Kitapçı bana, “Beyefendi, siz bu anlattıklarınızı kitap hâlinde yazsanız da bassak!” deyince böyle bir cevap beklemediğim için şaşırmıştım. Bu kitabı yazmamdaki ilk teşvik bu olmuştu.

Bu metinde kaç zarf-fiil vardır?

- A) 2
B) 3
C) 4
D) 5

9. (I) Türk Dili dergisinde yayımlanan yazılarda ileri sürülen görüşler yazarlara aittir. (II) Dergide yayımlanan her türlü yazı ve şiirin yayın hakları Türk Dil Kurumuna aittir. (III) Türk Dili dergisinde yayımlanan her türlü yazı ve şiir, Türk Dil Kurumunun yazılı izni olmadan bir başka yerde yayımlanamaz. (IV) Ancak; yazı, şiir ve fotoğraflar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangilerinde zarf-fiil yoktur?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV

10. Nasıl oyunlar oynadığınızı hatırlıyor musunuz? Burada sözünü ettiğimiz golf ya da tenis gibi oyunlar değildir. Çocukken oynadığınız ip atlama, tahta sopadan yapılmış atlara binme, saklambaç vb. gibi oyunlardır. Mutluluğu korumanın bir yolu da çocukken oynadığınız oyunları hatırlamaktır.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İsim-fiil
B) Sıfat-fiil
C) Zarf-fiil
D) Çekimli fiil

11.

“Çocuk sürekli ağlıyordu.” cümlesinde “ağlıyordu” sözcüğü “çekimli fiil”dir ve cümlenin yüklemidir. “Bebek ağlayınca annesi geldi.” cümlesinde ise “ağlayınca” sözcüğü fiil anlamını korumakla birlikte zarf görevinde olduğu için “zarf-fiil”dir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf-fiil kullanılmıştır?

- A) Yaşamak dedikleri sonu belli olan ama bizim bilemediğimiz uzun bir yoldur.
B) Önemli olan yolun uzunluğu ya da kısalığı değil, nasıl yaşandığıdır.
C) Doğrudan farkında olmasak da yazmak, yaşamanın gereklerinden birisidir.
D) İlk insanlardan başlayarak elde edilen veriler, bir biçimde yazıya dönüştürülmüş.

ABC

KDS

FİİLİMSİLER

KONU DEĞERLENDİRME SINAVI

1. ★ Sıfat-fiil

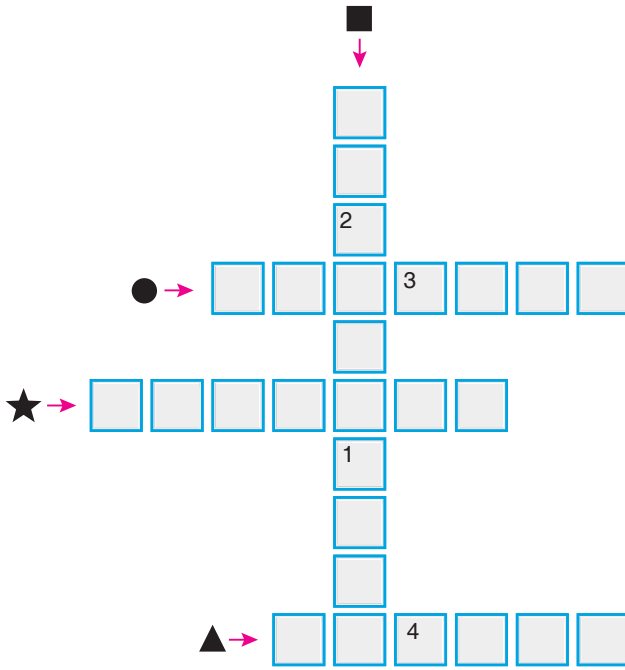
■ Zarf-fiil

▲ İsim-fiil

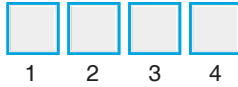
● Kalıcı isim

Bu sembolleri ve sembolere karşılık gelen sözcükleri alttaki cümlelerde bulup bulmacayı tamamlayınız.

- Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.
- Bağa bak üzüm olsun, yemeye yüzün olsun.
- Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.
- Ekmeğin büyüğü hamurun çoğundan olur.

Anahtar Sözcük

Numaralanmış kutularda yer alan harfler "Anahtar Sözcük" bölümüne yerleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi oluşur?

- A) İREM B) MERA
C) MAYA D) AYAN

2. I. Borç ödemekle, yol yürümekle tükenir.
II. Başıma uymayan takke elin olsun.
III. Akan su yosun tutmaz.
IV. Cana gelecek zarar, mala gelsin.

Numaralanmış atasözlerinin hangisinde farklı bir fiilimsi türü kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

3. Zarf-fiiller cümleye durum veya zaman anlamı katar:

- İşleri yetiştirmek için durmaksızın çalışıyordu.
(Durum anlamı)
- Elma şekeri gördükçe çocukluğum aklıma gelir.
(Zaman anlamı)

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf-fiil cümleye durum anlamı katmıştır?

- A) Atatürk, ayrılmak üzere ayağa kalkınca halk sıra ile diziliverdi.
B) İstanbul, beton kent olalı sokaklarda oynayan çocuk göremez olduk.
C) Çocuğun bu konuda becerikli olduğunu anlayınca onu hemen işe aldım.
D) Dışinden tırnağından artırarak oğlunu üniversiteye göndermişti.

4. (I) Ukrayna'nın kuzeyinde Kiev yakınlarında Çernobil Nükleer Santrali 26 Nisan 1986'da patladı. (II) Bakıma alınan santralin dördüncü reaktöründe meydana gelen patlama, Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan atom bombalarını tam iki yüz kat aşan bir etki yarattı. (III) İlk anda patlamanın etkisiyle santralde görevli otuz bir kişi hayatını kaybetti. (IV) Daha sonra Türkiye'nin de dâhil olduğu yakın coğrafya, yıllar boyu sürececek ölümcül bir felaketin pençesine düştü.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV

5. ÇOBAN ÇEŞMESİ

Derinden derine ırmaklar ağlar,
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi.
Ey suyun sesinden anlayan bağlar,
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi?

Gönlünü Şirin'in aşkı sarınca
Yol almış hayatın ufuklarınca,
O hızla dağları Ferhat yarınca
Başlamış akmaya çoban çeşmesi...

O zaman başından aşkındı derdi,
Mermeri oyardı, taşı delerdi.
Kaç yanık yolcuya soğuk su verdi,
Değdi kaç dudağa çoban çeşmesi!

Vefasız Aslı'ya yol gösteren bu,
Kerem'in sazına cevap veren bu,
Kuruyan gözlere yaş gönderen bu...
Sızmadı toprağa çoban çeşmesi.

Bu şiirin dörtlükleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Birinci dörtlükte yer alan "anlayan" sözcüğü sıfat-fiildir.
- B) İkinci dörtlükte üç tane "zarf-fiil" bulunmaktadır.
- C) Üçüncü dörtlükte herhangi bir fiilimsi bulunmamaktadır.
- D) Son dörtlükte sıfat-fiil dışında başka fiilimsi yoktur.

6.

Fiilimsiler, yargı bildirme özelliğini korumakla birlikte isim, sıfat ve zarf olarak kullanılan sözcüklerdir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde birden fazla fiilimsi vardır?

- A) Elbette hepimize göre, bir tane dolu başak binlerce boş başaktan daha çok değerlidir.
- B) Herkesin şahit olduğu gibi, bir tek cesaret abidesi, binlerce masum insanın hayatını kurtarıyor.
- C) Çocuklarımızı, sokaktan mahrum ve gözetim altında yetiştirmek, onları insan ilişkilerinden uzaklaştırır.
- D) Çocuk, yaşadığı çevre ile yakın ilişki içinde, yeri geldiğinde tavır koyabilen bir birey olarak yetiştirilmelidir.

7. Aşağıda sıfat-fiiller hakkında bilgi verilmiştir:

- Fiil kök ve gövdelerine "-an, -ası, -mez, -ar, -dik, -ecek, -miş" ekleri getirilerek türetilir.
- Sıfat-fiiller çekim eklerini alabilir.
- "-ma, -me" ekleriyle olumsuz yapılabılır.

Buna göre,

- I. Ülkemizin çeşitli bölgelerindeki gezilesi yerleri tanıtan bir program yayına başladı.
- II. Üniversiteden bu yana okuduğum kitapların özetini çıkarıp bir dosyada topluyorum.
- III. İnsanlıktan nasibini alamamış kişiler, dünyada yalnızca kendi çıkarları için yaşar.
- IV. Kuru temizlemeci, yıkanan kıyafetleri ütölüyüp, poşetleyerek dolaba yerleştirdi.

cümlelerindeki altı çizili sözcüklerin hangisinde sıfat-fiil yanlış gösterilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

8.

Fiilimsilerin özellikleri şunlardır:

- Fiilimsiler, fiil kök veya gövdelerinden türetilir.
- İsim kökleri fiilimsi oluşturmaz.
- Fiilimsiler, fiiller gibi kip ve kişi ekleri alamaz.
- Fiilimsilerin olumsuz şekilleri yapılabılır.

Bu bilgilere göre aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) İki insan birbirinin farkına vardığı zaman iletişim başlar.
- B) Ailesinde, olduğu gibi kabul edilerek büyütülen çocuk kendini doğal bulur.
- C) Örnek olmasın diye televizyonlarda yanlış davranışların gösterilmemesi gerekir.
- D) Anne ve babasından destek gören çocuk çoşkuludur, mutludur.

ABC

KDS

FİİLİMSİLER

9. Aşağıdakilerin hangisinde üç fiilimsi türüne de yer verilmiştir?

- A) Kardeşiyle beraber üç gün üç gece boyunca yürüdüler. Pusun çıktığı dağ başlarından binbir zahmetle geçtiler. Durmak için, dinlenmek için fazla vakitleri yoktu; bir an önce köye varmalıydılar.
- B) Cebinden bir çakmak çıkardı. Kuru ot yığınının arasına daldırıp birkaç kez yakmayı denediyse de başarılı olamadı. Otlar kuruydu ama çakmağı çağılayandan atladığında ıslanmıştı. Ateş yakmak için başka çözümler aramalıydı.
- C) Yağmur o gün bardaktan boşanırcasına yağıyordu. Tarladan gelen saman balyaları ahırın kuytu bir köşesine yığılmıştı. Tavukların sesi çıkmıyor, her şimşegin ardından bir köpek havlaması iştiliyordu.
- D) Kızartma kokusu sokağın ta başından belli oluyordu. Bugün perşembeydi ve bizim eve pazardan yığınla meyve-sebze gelmişti. Adımlarım beni eve yaklaştırdıkça artık neyin kızartıldığını da anlayabiliyordum.

10. Aşağıda fiilimsiler ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir:

- Fiilimsiler, fiil kök veya gövdelerinden türetilir.
- Fiilimsiler, belirli eklerle yapılır.
- Fiilimsiler, fiil gibi çekimlenemez yani kip ve kişi eklerini alamazlar.
- Cümlede isim, sıfat ve zarf görevinde kullanılırlar.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde fiilimsi sayısı diğerlerinden fazladır?

- A) Ağladığımı görmesinler diye odaya kapanıp odadan saatlerce çıkmadım.
- B) Çocukken ufka bakar, kendimi gelecekte ünlü bir avukat olarak hayal ederdim.
- C) Olayları benim bakış açımdan değerlendirmeni rica ediyorum.
- D) Yeterince soru çözdüğü için ona çok güzel bir hediye aldım.

11. İnsanlar; kendi sahip olduğu zekâyı, kargaşaya karşı bir düzen oluşturmak amacıyla kullanabilirler. Zekâ; sadece bilimsel sorun çözme amacı için değil, aynı zamanda insanlar arasında anlaşmayı sağlamak ve devam ettirmek için de önemlidir.

Bu metne göre,

- I. Birden fazla isim-fiil kullanılmıştır.
II. Sıfat-fiil kullanılmıştır.
III. Durum anlamı katan zarf-fiil kullanılmıştır.
IV. Kalıplaşmış isim kullanılmıştır.

ifadelerinin hangileri doğrudur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

12. Hiçbir şeyle bağlantısı olmayan, hiçbir şeyi kendine dert edinmeyen, istediği yerde dolaşıp dilediği işi yapan delinin bütün günleri bayram özgürlüğü ve şenliği içinde geçer. Delinin bu başıboş yaşayışını uygulamaya özenenler için de söylenecek şey şudur: Deliye her gün bayram.

Bu metindeki altı çizili fiilimsilerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) sıfat-fiil / zarf-fiil / isim-fiil / zarf-fiil
B) zarf-fiil / zarf-fiil / isim-fiil / sıfat-fiil
C) sıfat-fiil / zarf-fiil / isim-fiil / sıfat-fiil
D) sıfat-fiil / isim-fiil / isim-fiil / sıfat-fiil

13.

Bu afişlerin hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

Mozaik

Yayınları

14.

Aşağıda fiilimsiler ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir:

- Fiilimsiler, fiil kök veya gövdelerinden türetilir.
- Fiilimsiler, belirli eklerle yapılır.
- Fiilimsiler, fiil gibi çekimlenemez yani kip ve kişi eklerini alamazlar.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük fiilimsi değildir?

- A) İnsanlar, yaz gelince sahilde yürümeye başladı.
 B) Trafik polisleri, emniyet kemeri takmayanları uyardı.
 C) Denizde yüzerken ayağıma birden kramp girdi.
 D) O, hem annesini hem de köyünü özlemişti.

15. Bir isim-fiil ile ondan önce gelen ve ona bağlı olan sözcük gruplarının oluşturduğu yeni gruba "isim-fiil grubu" denir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerde altı çizili bölümlerin hangisinde isim-fiil grubu yanlış gösterilmiştir?

- A) Yapıtlarımı oluşturma aşamasında genellikle geziye çıkar, yeni yerler görürüm.
 B) Mükemmele ulaşma çabası, ulaşılmazın peşine düşen şairlere zevk verir.
 C) Yazarlar, günümüzde sinemanın edebiyata göre daha çok ilgi görmesinden endişe duyuyor.
 D) Başka yazarlara benzememe gayreti, onu yenilik yaratma çabasına yöneltmiştir.

ABC

KDS

FİİLİMSİLER

16. Yeni yıl, yeni başlangıçlar demektir. Biz de yeni yıla, yeni bir dergiyle girelim istedik. Yeni yıl, umut etmek demektir. Umutlarımızın gerçekleşmesi için sadece beklemek yetmez tabii ki! Çalışmak, çabalamak, gerekirse biraz daha yorulmak gerekir. Biz de dergimizin bu yeni hâlini beğenmeniz umuduyla çok çalıştık. Geriye tatlı bir yorgunluk kaldı. Bu sayıda, tarihimizin en önemli ve anlamlı olaylarından Çanakkale Savaşı'nı anlattık. Bir kere daha atalarımızı ve şehitlerimizi hatırlamak için, saygıyla anmak için Çanakkale'de yaşananları paylaştık sizinle.

Bu metinde bulunmayan fiilimsi türüne aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer verilmiştir?

- A) Dağlarda gezen, Yörük çadırlarında kalan yalnız bir şairdi Zeki Oğuz.
- B) Ekim ayında tarlalarına ekin ekmek için yollara düşmüşü çiftçiler.
- C) Yerden bir kürek toprak alıp su birikintisinin üstüne döküyordu.
- D) Bu kitabı okuyucuya bilgi vermek için kaleme almıştı.

18. (I) Yapmak istediğim şey şu: Ortada, çocukların ve gençlerin yetişmesine dönük, yer yer dağınık vaziyette kıymetli parçalar var. Ben o parçaları, bazı ilavelerle bir araya getirerek daha zengin ve faydalı bir eğitim programı ortaya koymaya gayret ettim. (II) Bu bölümde; okumayı sevdirmeye yolları, hızlı okuma, hafıza teknikleri, not tutma teknikleri, dikkat artırıcı çalışmalar, insan tanıma sanatı gibi çocuğa ve gence üstün özellikler ve fark üreten meziyetler vermeye yönelik konular bulunuyor. (III) Bu bölümde; fıkra ve hazırcevapları soruya çevirmek, hazırcevaplara cevaplar, eksik harfli konuşma ve yazma egzersizleri gibi zihni ve kapasiteyi zorlayan fakat asla zonklatmayan çok hoş ve zevkli teknikler, düşünce üretimi çalışmaları var. (IV) Bu bölümde; üstün bilgi ve beceri sunan, düşünce ufkunu açmaya dönük; evde, özel kursta ve okulda uygulanabilecek çeşitli unsurlarla dolu, çok zengin ve zevkli bir program var.

Numaralanmış bölümlerin hangisinde bütün fiilimsi türlerinin örnekleri bir arada kullanılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

17. 21. yüzyılda uzman bakış açısı, mutluluk ya da yaşam kalitesinin ne olduğunun anlaşılması için alternatif bir yaklaşım öneriyor. Burada odaklanılan soru şudur: İnsan beynindeki hangi özellikler, zihnin olumlu ve olumsuz durumları ayırt etmesine izin veriyor ve bu özellikler hayatta kalma ve çoğalma yeteneklerini nasıl geliştiriyor? Bu soruların cevapları, mutluluğun ne olduğunun bilinmesine ve insanlara sunulan bu zihinsel kapasitenin sınırlarını genişletmek için en uygun yöntemlerin belirlenmesine yardımcı olacaktır.

Bu metinde kaç fiilimsi vardır?

- A) 10
- B) 11
- C) 12
- D) 13

Yayınları

Mozaiik

19 ve 20. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Ankara Gazi Enstitüsünü bitiren Rıfat Ilgaz, yurdun birçok yerinde öğretmenlik yapmıştır. 1940'ta "Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü"ne girmiştir. Ocak 1944'te yayımlanan "Sınıf" adlı şiir kitabı toplatılmış ve yazar bir süre cezaevinde kalmıştır. Serbest bırakıldıktan sonra bir yıl öğretmenlik yapmıştır. 1950'li yıllarda gazeteciliğe başlamış, 1960'lardan sonra özellikle yazdığı mizahi romanlar ve oyunları ile tanınmıştır. Şiire tutkulu olan bir sanatçı olmasına rağmen "öykü-oyun-roman" denilebilecek gülmece öğelerini de içine alan karma bir türün yazarı olarak tanınmış ve okunmuştur.

Mine, Ali, Okan ve Sevim "Fiilimsiyi Yakala" adındaki oyunu oynamaya karar verirler. Metinden en çok fiilimsiyi bulan öğrenci, oyunu kazanacaktır. Her fiilimsi 10 puan değerindedir. Öğrencilerin bulduğu fiilimsiler şunlardır:

Mine	Ali	Okan	Sevim
bitiren	bitiren	bitiren	bitiren
yayımlanan	yapmıştır	yerinde	bölümüne
yazar	yayımlanan	yayımlanan	yayımlanan
bırakıldıktan	toplatılmış	kalmıştır	yazar
yazdığı	bırakıldıktan	bırakıldıktan	bırakıldıktan
olan	yazdığı	yazdığı	yazdığı
olmasına	tutkulu	olan	olan
gülmece	türün	olmasına	olmasına
alan	olarak	öğelerini	alan
olarak	okunmuştur	olarak	okunmuştur

19. Verilen cevaplar incelendiğinde yarışmayı hangi öğrenci kazanmıştır?

- A) Ali B) Mine C) Okan D) Sevim

20. Öğrencilerin verdiği cevaplarla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Mine, yarışmayı 80 puanla tamamlamıştır.
 B) Okan ve Sevim aynı puanları almıştır.
 C) Ali, yarışmada ikinci olmuştur.
 D) Mine, "yazar" ve "gülmece" sözcüklerini yanlış yapmıştır.

ABC

TEST

1

SÖZCÜKTE ANLAM

Sözcükte Anlam Özellikleri - 1

1. Bazıları gibi kurguyu önceden not edip, sonunu bilerek
I
yazmıyorum. Kontrol ederek yazanlardan değilim. Bana
II
anlamsız geliyor; bu, heyecanı olmayan bir teknik.
III

Bu cümlelerdeki numaralanmış sözlerin anlamca karşılıkları aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

I	II	III
A) başlarken	denetlemek	yorumsuz
B) başlangıçta	incelemek	gereksiz
C) daha önce	gözden geçirmek	manasız
D) evvelce	yoklamak	isteksiz

2.

Şehrin büyük bir bölümüne yoğun bir sis çökmüştü.
“Çökmek” sözcüğü gerçek anlamından tamamen sıyrılarak “sis, duman vb. inerek kaplamak” anlamıyla yani mecaz anlamıyla kullanılmıştır.

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde buna benzer bir kullanım vardır?

- A) Olaylara bu çerçeveden hiç baktın mı?
B) Sınıftaki öğretmen masasının ayağı kırılmış.
C) Kuşlar sürü hâlinde başka ülkelere göç etti.
D) Dalgın bir şekilde yürüyordu sokaklarda.

3.

“Balkondaki çamaşırlar kurumuş.” cümlesindeki “kurumak” sözcüğü “ıslaklığını, nemini yitirerek kuru duruma gelmek” anlamıyla yani ilk anlamında kullanılmıştır.

Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili ifade bu açıklamaya örnek gösterilebilir?

- A) Bana kara diyen dilber, gözlerin kara değil mi?
B) En yakın arkadaşımı bana karşı doldurmuştu.
C) Arkamdan mutlaka dolaplar çeviriyordur.
D) Voleybol takımımız tüm rakiplerini ezdi, geçti.

4. Türkçede sözcükler anlam genişlemesi yoluyla birçok yeni anlam kazanabilir.

Örneğin; “kaçmak” sözcüğü,

- “Suçlu olay yerinden kaçmış.” cümlesinde “görünmeden, gizlice gitmek” anlamında,
- “Dün gece yine uykum kaçtı.” cümlesinde “yok olmak” anlamında,
- “Musluktan su kaçıyor.” cümlesinde “sızmak” anlamında kullanılmıştır.

Buna göre,

- Kargo şirketi evde olmadığımız için paketimizi komşuya bırakmış.
- Pazardan aldığı poşetleri kaldıramadığı için yolun ortasına bıraktı.
- Son anda işi çıkınca ava gitmeyi başka bir zamana bıraktık.
- Acaba gözlüklerimi bu sefer nerede bıraktım?

cümlelerinde geçen “bırakmak” sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

5. I. Her zaman herkese karşı ince düşünen bir insan olmuştur.
 II. İlk perde ikinci perdeden daha etkileyiciydi.
 III. Yaşlı gözlerle gidenlere veda etti.
 IV. Bu boş laflarla bizi oyalama artık.

Numaralanmış cümlelerde altı çizili sözcüklerin kullanıldığı anlamlar aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Gerçek	Terim	Mecaz	Mecaz
B)	Mecaz	Terim	Gerçek	Mecaz
C)	Mecaz	Gerçek	Gerçek	Terim
D)	Mecaz	Terim	Mecaz	Gerçek

6. Aysel git başımdan ben sana göre değilim!
 Ölümüm birden olacak seziyorum.
 Hem kötüyüm karanlığım biraz çirkinim.
 Aysel git başımdan, istemiyorum!

Benim yağmurumda gezinemezsin, üşürsün.
 Dağıtır gecelerim sarışınlığını
 Uykularımı uyusan nasıl korkarsın.
 Hiçbir dakikamı yaşayamazsın.
 Aysel git başımdan, ben sana göre değilim!
 Benim için kirlatme aydınlığını.
 Hem kötüyüm karanlığım biraz çirkinim.

(Atilla İlhan)

Bu şiirde geçen sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) "Çirkin" sözcüğü nitel anlamda kullanılmıştır.
 B) Zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır.
 C) "Seziyorum" sözcüğü "hissetmek" anlamında kullanılmıştır.
 D) "Kirlatmek" sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır.

7. • Ordunun şerefli üniformasını uzun yıllar gururla taşıdığından söz ediyordu.
 • Amortisör, araçların taşıdığı yüklerde oluşabilecek sarsıntıların önüne geçer.
 • Dededen kalma köstekli saatini ipek yeleğinin sol cebinde taşıyordu.
 • Askerler, çatışmanın ortasında kalan yaşlıları sırtlarında taşıyarak alandan uzaklaştırıyordu.

Aşağıdakilerden hangisi "taşımak" sözcüğünün bu cümlelerdeki anlamlarından biri değildir?

- A) Üstünde bulundurmak
 B) Bir nesnenin ağırlığını yüklenmek
 C) Bir şeyi bir yerden alıp başka bir yere götürmek
 D) Boru, kanal vb. ile sıvı maddeleri bir yerden başka bir yere aktarmak